

Ung Thư Tử Cung

Hỏi: Tôi mới ở Việt Nam sang đây hơn 3 năm. Tôi nghe nói đàn bà Việt Nam hay bị ung thư tử cung, xin bác sĩ cho biết làm thế nào để ngừa bệnh này. Tôi năm nay 34 tuổi, đã lập gia đình và có 3 đứa con nhỏ.

Nguyễn thị V.L.

Đáp:

Ung thư tử cung là một trong những bệnh ung thư thường thấy nhất, đặc biệt nơi những quốc gia chậm tiến như Việt Nam. Ung thư tử cung có hai loại: ung thư cổ tử cung (cervical cancer) và ung thư mình tử cung (endometrial cancer). Tại Hoa Kỳ, chết do ung thư cổ tử cung tương đối đã giảm nhiều nhờ tìm kiếm ra bệnh sớm, tuy nhiên con số đàn bà Hoa Kỳ chết vì bệnh này mỗi năm cũng lên đến khoảng 5000 người.

Người Việt Nam bị ung thư cổ tử cung tỷ lệ khá cao so với người Mỹ nên việc ngừa bệnh và tìm ra bệnh sớm là điều hết sức quan trọng cho phụ nữ Việt Nam mới sang định cư tại đây.

Ung thư cổ tử cung tuy chưa được chứng minh đích xác, nhiều phần do một loại cực vi trùng gây ra. Cực vi trùng này có tên là human papilloma virus, viết tắt là HPV. Cực vi trùng HPV (đừng nhầm với HIV là loại cực vi trùng khác gây ra bệnh AIDS) có nhiều loại nhỏ gọi là subtype gây ra các thứ bệnh ngoài da như mụn cóc, mụn lồi ở bộ phận sinh dục gọi là condylomata, hay bướu nhỏ ở đây nói ở thanh quản gọi là laryngeal papilloma.

Đặc biệt cực vi trùng HPV loại subtype 16 và 18 gây ra những biến đổi trong tế bào của cổ tử cung và đưa đến bệnh ung thư cổ tử cung. Như vậy các người đàn bà hay có mụn cóc trên da hay mụn, bướu mọc ở bộ phận sinh dục phải đặc biệt coi chừng về ung thư cổ tử cung.

Những yếu tố khác làm người đàn bà dễ bị ung thư cổ tử cung hơn là có chồng sớm hay có nhiều hoạt động tính dục sớm với nhiều người đàn ông khác nhau. Đàn bà hút thuốc lá cũng dễ bị ung thư cổ tử cung nhiều gấp ba lần người bình thường.

Những phương pháp ngừa thai như dùng bọ cao su, vòng xoắn hay dùng thuốc bơm diệt tinh trùng

spermicides trái lại làm giảm thiểu xác suất để bị ung thư cổ tử cung, một phần vì tránh được các bệnh truyền nhiễm, phần khác loại spermicide có thể diệt được cực vi trùng HPV đỡ gây tác dụng trên tế bào của cổ tử cung.

Ung thư cổ tử cung thực sự là loại ung thư phát triển rất chậm. Từ khi có những thay đổi trong tế bào cổ tử cung đến khi phát triển thành ung thư chạy đi khắp nơi kéo dài hàng 7, 8 năm hay 10 năm nên việc ngừa ung thư, tìm cách phát hiện sớm để chữa ngay là điều quan trọng bậc nhất.

Những thay đổi trong tế bào thành ung thư nhưng vẫn ở một chỗ gọi là carcinoma in situ có thể xảy ra rất sớm nơi những người đàn bà có các yếu tố dễ sinh ra bệnh như kể trên, có thể ở tuổi 20-30 đã có các biến đổi tế bào thành ung thư tại chỗ.

Thành ung thư thật sự và xâm chiếm các cơ quan kế cận hay chạy đi lung tung gọi là invasive cancer thường bắt đầu vào cỡ 35 tuổi và tăng dần theo thời gian. Càng già càng dễ bị ung thư cổ tử cung hơn và khoảng 40% mức độ bệnh nhân chết vì bệnh ung thư này xảy ra nơi những người trên 65 tuổi.

Phương pháp chính để ngừa bệnh ung thư cổ tử cung là quan sát các tế bào của cổ tử cung dưới kính hiển vi gọi là Pap smear. Các tế bào này được lấy từ phần nổi giữa cổ tử cung và mình tử cung và được nhuộm để coi dưới kính hiển vi.

Những thay đổi của tế bào được phân loại từ nhẹ đến nặng hoặc cho biết có tế bào ung thư hay chưa. Những biến đổi nặng gọi là high-grade hay có tế bào ung thư sẽ cần được giải phẫu. Những thay đổi ít gọi là low-grade cần phải soi gọi là colposcopy để xem có bệnh hay chưa.

Pap smear để ngừa ung thư thường phải làm mỗi năm một lần. Tuy nhiên vì loại ung thư cổ tử cung tiến triển rất chậm nên nếu trong ba năm liên tiếp làm Pap smear đều bình thường, có thể giảm thiểu cứ 3 năm làm lại một lần để theo dõi. Tuy nhiên những người đàn bà có nhiều yếu tố dễ bị ung thư cổ tử cung như

đã nói ở phần trên nên làm Pap smear mỗi năm một lần cho chắc chắn!

Tuổi bắt đầu nên làm Pap smear là khi đã có hoạt động tính dục hay từ 18 tuổi trở lên. Sở dĩ nên làm Pap smear sớm như vậy vì đã có các trường hợp ung thư cổ tử cung xảy ra nơi những người đàn bà ở tuổi hơn 20, nhất là khi có các yếu tố dễ sinh bệnh như có nhiều mụn bướu ở bộ phận sinh dục, hay hoạt động tính dục quá sớm khi vừa dậy thì...

Ung thư cổ tử cung nếu chỉ mới ở mức tại chỗ carcinoma in situ, nghĩa là chỉ có các biến đổi của tế bào ở mặt trên, chưa chạy xuống phần mô dưới màng nhày, khi giải phẫu cắt bỏ sẽ khỏi hẳn không trở lại. Tuy nhiên nếu ung thư đã xâm nhập và chạy khắp nơi, mức độ tử vong sẽ rất cao. Vì thế làm Pap smear là phương pháp giản dị nhất, đỡ tốn kém nhất và hiệu quả nhất để ngăn ngừa bệnh.

Phụ nữ Hoa Kỳ đã ý thức được tầm mức quan trọng của việc đi làm Pap smear nên hiện nay mức độ bị bệnh ung thư cổ tử cung đã giảm xuống khá nhiều. Phụ nữ Việt Nam mới định cư tại đây cũng nên chú ý nhiều về việc ngừa bệnh này và đi làm Pap smear thường xuyên để tìm ra sớm và ngừa những tác hại của bệnh ung thư cổ tử cung.

Ung thư mình tử cung và ung thư buồng trứng

Ung thư mình tử cung (endometrial cancer) hay xảy ra nơi người đàn bà lớn tuổi, thường cỡ 60, 70 tuổi. Ung thư này liên quan đến kích thích tố sinh dục estrogens nên những người có kinh quá sớm hay tắt kinh quá muộn, không có con vì buồng trứng không làm việc, mập quá hay có bướu trong buồng trứng tiết ra quá nhiều estrogens dễ bị loại ung thư mình tử cung hơn bình thường.

Điểm quan trọng khác là dùng những loại thuốc kích thích tố sinh dục khi tắt kinh như loại thuốc Premarin, không có loại kích thích tố progesterones đi kèm theo để điều hòa có thể làm tăng mức dễ bị loại ung thư này hơn bình thường. Vì thế hiện nay các người đàn bà tắt kinh

nên dùng loại thuốc có cả hai kích thích tố estrogen và progesterone (thí dụ như thuốc Prempro) hơn là dùng chỉ một loại estrogen duy nhất (như Premarin).

Loại ung thư mình tử cung gây ra triệu chứng là chảy máu nên người đàn bà lớn tuổi bị ra máu tử cung cần đi khám nghiệm ngay để định bệnh. Thường sẽ cần cắt một miếng nhỏ để xem dưới kính hiển vi gọi là endometrial biopsy và nếu bị bệnh này sẽ cần giải phẫu cắt bỏ tử cung.

Ung thư buồng trứng là loại ung thư gây ra tử vong rất cao vì thường chỉ tìm ra bệnh khi quá trễ. Tuổi trung bình bị ung thư buồng trứng là 63 tuổi. Loại ung thư này thường ít gây ra triệu chứng gì nên đến khi quá lớn, khám thấy có bướu ở bụng dưới là đã quá muộn. Thường 75% trường hợp là định bệnh trễ nên dù giải phẫu cắt bỏ, mức sống sót trên 5 năm rất hiếm.

Hiện nay phương pháp mới để tìm ra sớm bệnh ung thư buồng trứng là siêu âm qua ngã âm đạo gọi là transvaginal ultrasound và thử máu tìm loại kháng thể gọi là CA-125. Tuy nhiên cách thử máu này cũng không được chính xác lắm nên cũng chưa được dùng thông thường vì mức độ tìm ra bệnh ở dưới 50%. Siêu âm tìm bệnh khá hơn, ở mức hơn 90% nếu được dùng kèm với phương pháp đo mới gọi là color Doppler.

Tóm lại, các chứng ung thư thuộc bộ phận sinh dục của phụ nữ, đối với người Việt Nam quan trọng nhất vẫn là ung thư cổ tử cung. Sau đó là ung thư mình tử cung và ung thư buồng trứng. Hiện nay phương pháp hữu hiệu nhất và giản dị nhất để ngăn ngừa ung thư cổ tử cung là Pap smear. Người đàn bà nào cũng nên làm Pap smear thường xuyên để ngừa ung thư cổ tử cung vì tìm ra bệnh sớm và giải phẫu ngay sẽ chữa khỏi được bệnh ung thư này.

BS Nguyễn Đình Phùng
